

ELŐADÁSKIVONATOK

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

DEBRECENI EGYETEM
EGÉSZSÉGTUDOMÁNYI KAR

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

Nemzeti Tehetség
Program

A 2026. évi Tudományos Diákköri Konferencia

Időpontja: 2026. február 4. (szerda) 9:00

Helyszíne: Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar
4400 Nyíregyháza, Sóstói u. 2-4. I. előadó

Program

9:00 *Megnyitó*

Dr. habil Móré Marianna, Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar dékán

9:10 *Köszöntő*

Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, *Tudományos tevékenység, tehetséggondozás a DE Egészségtudományi Karon*

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar általános és tudományos dékánhelyettes

9:25 *Plenáris előadás*

Dr. Nádasdi Kristóf Zsolt, *Hallgatók digitális attitűdjeinek és kompetenciáinak vizsgálata különböző funkciójú képzetekben*

Debreceni Egyetem Egészségtudományi Kar, Egészségtudományi Intézet, Egészségügyi Informatika Tanszék

9:40 *Kerekasztal-beszélgetés*

IKT eszközök és a mesterséges intelligencia használata az oktatásban és a kutatásban

Moderátor: Dr. habil Szoboszlai Katalin

Meghívottak: PaedDr. Nagy Melinda PhD, Dr. Sántha Ágnes, Dr. Tóth Anikó Panna, Dr. Nádasdi Kristóf Zsolt

10:20 *Szünet*

10:30 *Szekcióülések az alábbi beosztás szerint:*

Társadalomtudományi szekció I	A/302 terem	10:30
Társadalomtudományi szekció II	A/320 terem	10:30
Társadalomtudományi szekció III	A/324 terem	10:30
Társadalomtudományi szekció IV	A/325 terem	10:30

A hallgatói prezentációk után és az értékelés előtt szeretettel várunk minden bizottsági tagot ebédre a B épület ebédlőjében.

Társadalomtudományi szekció I

1. Az iskolai bántalmazás, annak hatásai és intervenciós stratégiák

Beri Nikolett

DE ETK, Szociális ismeretek tanára MA, 2. évfolyam

Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, egyetemi tanár

A kortárs bántalmazás (bullying) az iskolai közegben világszerte komoly pedagógiai és egészségügyi problémát jelent, amely súlyosan befolyásolja a fiatalok testi-lelki jóllétét, társas kapcsolatait és tanulmányi teljesítményét. Jelen szakdolgozat célja a jelenség egészségszociológiai perspektívából történő vizsgálata, különös tekintettel annak rövid- és hosszú távú hatásaira, valamint a prevenciós és intervenciós stratégiák lehetőségeire. A dolgozat alapját egy 1871 fős középiskolás mintán végzett kvantitatív kérdőíves kutatás (1. sz melléklet) képezte, amely a Debreceni Egyetem Egészségtudományi Karának Életminőség és Egészségszociológia Koordinációs Kutatóközpont keretében zajlott. A vizsgálat során feltártuk a bántalmazás előfordulási gyakoriságát, formáit (fizikai, verbális, relációs, online) és az érintettek megküzdési stratégiáit. Eredményeink szerint a válaszadók több mint fele személyesen is megtapasztalta a zaklatás valamely formáját, és a diákok 72,2%-a szerint az iskolai bántalmazás mindennapos jelenség. A bullying jelentős összefüggést mutatott a nemi különbségekkel, az iskolai biztonságérzettel és a pszichés jólléttel. A kutatás rávilágított arra, hogy bár a tanulók többsége elítéli a bántalmazást, a beavatkozási hajlandóság korlátozott, amit a megtorlástól való félelem és a társas normák is befolyásolnak. A szakdolgozat kiemeli a pedagógusok, a szülők és a kortárs közösségek szerepét, valamint hangsúlyozza a komplex, rendszerszintű megelőző és intervenciós programok szükségességét. Az eredmények hozzájárulhatnak az iskolai prevenciós stratégiák fejlesztéséhez és a pedagógusképzés korszerűsítéséhez is.

2. The Impact of Parental Drug Addiction on an Adolescent's Psychosocial Development

Tiko Mosulishvili

UD FHC, Social Work and Health Care, MSc

Supervisor: Dr. habil Katalin Szoboszlai, associate professor

This paper was prepared by a student of the Social Work in Health Care, MSc program at the University of Debrecen, as part of the by writing SRS conference research paper. The study focuses on the impact of parental substance use on adolescents: emotional, psychological, behavioral, and social consequences. The research examines how parental addiction affects adolescent development, mental health, academic performance, and social integration.

The paper highlights the specific challenges faced by adolescents living with parents struggling with substance use, including emotional distress, anxiety, depression, difficulties in school, engagement in risky behaviors, and strained family and social relationships. International data and case studies are used to contextualize these issues and to identify best practices in prevention and intervention.

By analyzing secondary data, scientific literature, and policy documents, the study demonstrates that parental substance use remains a critical risk factor for adolescent well-being. Findings emphasize the importance of social work interventions, family support, and the implementation of effective policies to mitigate harm and promote healthy development. The study concludes with recommendations for improving social services, raising community awareness, and enhancing legal and policy frameworks to better support adolescents affected by parental addiction.

3. Alvásminőség és a tanulás kapcsolata

Figus Olívia Barbara

DE ETK, Egészségügyi tanár MA, 2. évfolyam

Témavezető: Ráczné Kárpáti Márta, tanársegéd

Bevezetés: A diákok alvásminősége és tanulmányi teljesítménye közötti összefüggés az utóbbi években kiemelt kutatási területté vált az oktatáspszichológia és egészségtudomány határterületén. A modern életmód, a fokozott tanulmányi terhelés, a digitális eszközhasználat, valamint az érzelmi és pszichés túlterheltség jelentősen rontja az alvásminőséget, amely közvetlen és közvetett módon egyaránt hat a tanulási folyamatokra és az iskolai teljesítményre.

Célok és kutatási kérdések: A jelen pályamunka célja az alvásminőség, a kognitív működés, a mentális jóllét és a tanulmányi teljesítmény kapcsolatának bemutatása különböző életkorú tanulók körében. A központi kutatási kérdés arra irányul, hogy a megfelelő, illetve az elégtelen alvásminőség miként befolyásolja a tanulmányi eredményeket, tanulási elkötelezettséget és kognitív funkciókat, valamint hogy az iskolai környezet és a mentális egészség milyen módon módosítja ezt az összefüggésrendszert.

Módszer: A szisztematikus irodalomelemzéshez a forráskutatás a PubMed/PMC és a ScienceDirect adatbázisokban történt. A tanulmányok kiválogatása PRISMA módszerrel zajlott, melynek eredményeként tíz, különböző módszertanú kutatás került bevonásra. A vizsgálatok között keresztmetszeti és longitudinális empirikus kutatások, metaanalízisek szerepelnek, melyek intervenciós megközelítést is alkalmaznak, általános iskolás, középiskolás és felsőoktatásban tanuló mintákon.

Eredmények: Az elemzett kutatások többsége megerősíti, hogy a jó alvásminőség pozitívan hat a koncentrációra, a memóriára, az információfeldolgozás hatékonyságára és az érzelmi szabályozásra, javítva tanulmányi teljesítményt. Ezzel szemben a rövid alvásidő, a rendszertelen alvási szokások és az alvászavarok csökkent tanulási elkötelezettséggel, a koncentrációs nehézségekkel és a teljesítményromlással járnak együtt. A korán kezdődő órák, a magas tanulmányi terhelés és a vizsgastressz jelentősen rontják az alvásminőséget, amely közvetítő tényezőként jelenik meg a tanulmányi eredmények alakulásában. A mentális egészség, különösen a szorongás, a depresszív tünetek és a krónikus stressz, felerősíti az alvászavarok negatív hatásait.

Diszkusszió: Az alvásminőség meghatározó tanulási tényező, melynek figyelembevétele elengedhetetlen a tanulók teljesítményének és hosszú távú fejlődésének támogatásába.

Következtetések: Az alvással kapcsolatos tudatosság fejlesztése hatékony pedagógiai beavatkozási lehetőséget jelenthet. Az alvásedukációs programok javítják az alvásminőséget, csökkentik a stresszt és kedvezően befolyásolják a kognitív működést és a tanulmányi teljesítményt. Az iskola kiemelt szintén az alvásminőséget célzó prevenciós beavatkozások megvalósításában.

4. A szakképzésben tanuló Alfa generáció tanulási motivációjának sajátosságai

Karámos Adrienn

DE ETK, Szociális ismeretek tanára, MA, 2. évfolyam

Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, egyetemi tanár

A tanulási motiváció napjainkban meghatározó szerepet tölt be a fiatalok iskolai eredményességében és a szakképzés hatékonyságában. Az élethosszig tartó tanulás elvének erősödésével a motiváció megértése kiemelt pedagógiai feladattá vált. A kutatás célja annak feltárása volt, hogy a szakképzésben tanuló kései Z és Alfa generáció tanulási motivációját milyen belső és külső tényezők befolyásolják, különös tekintettel a családi háttérre, az oktatók szerepére és az anyagi ösztönzőkre.

A vizsgálat kvantitatív, kérdőíves módszerrel valósult meg a Kisvárdai SZC II. Rákóczi Ferenc Technikum és Szakképző Iskolában. A mérőeszköz standardizált motivációs kérdőívek elemeire épült, és a tanulási motivációt befolyásoló családi, pedagógiai és anyagi tényezőket vizsgálta. A kérdőívet 200 tanuló töltötte ki. Az adatelemzés során korrelációs és statisztikai összefüggés-vizsgálatok történtek, amelyek lehetővé tették a hipotézisek empirikus ellenőrzését.

Az eredmények alapján a tanulási motiváció alakulásában meghatározó szerepet játszik a támogató családi háttér és az oktatók pozitív, biztató attitűdje. Ezek a tényezők szignifikánsan hozzájárulnak a tanulók elköteleződéséhez és iskolai teljesítményéhez. Az anyagi ösztönzők hatása inkább kiegészítő jellegű, elsősorban rövid távon erősíti a tanulási kedvet, hosszabb távon azonban csak akkor maradnak hatékonyak, ha érzelmi és erkölcsi elismeréssel párosulnak.

A vizsgálat megerősítette, hogy a tanulási motiváció nem kizárólag egyéni, hanem szociális jelenség is. A digitális környezetben szocializálódott generációk esetében kiemelt szerepet kap a visszajelzés, a kapcsolódás és a biztonságérzet, amelyek a klasszikus motivációs elméleteket új pedagógiai megközelítésekkel egészítik ki.

A tanulási motiváció erősítése komplex pedagógiai feladat, amelyben a család, az iskola és az anyagi ösztönzők egymást kiegészítve hatnak. A szakképzés jövője ezért abban rejlik, hogy a tudásátadás mellett nagyobb hangsúlyt kapjon a tanulók támogatása, az érzelmi megerősítés és a sikerélmény biztosítása – mert ahol a tanuló értve és értékeltnek érzi magát, ott a motiváció tartóssá válik.

5. A fiatalok pénzügyi szokásai

Dankó Klaudia Patrícia

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium

Témavezető: Hegedűs Renáta Emese, szakoktató

Az utóbbi években egyre több iskola kezd foglalkozni a fiatalok pénzügyi tudatosságra nevelésével, konkrétan azzal, hogy már a középiskolában megértsünk bizonyos gazdálkodási alapokat. Pályázatomban azokat a jelenségeket dolgoztam fel, amelyek engem, mint tudatos fiatalot leginkább foglalkoztatnak: milyen anyagi forrásokkal rendelkeznek a középiskolások általában, mire, hol és milyen formában költenek leginkább, készpénzt vagy kártyát használnak-e gyakrabban, valóságos vagy online üzletben vásárolnak-e inkább, vannak-e megtakarításaik, s fontosnak tartják-e a jótékonykodást, az elesettek segítségét (azaz csak magukra költenek, vagy részben visszaforgatják a családba, esetleg rászorulóknak is adnak). Ez utóbbi a társadalmi érzékenyítés szempontjából fontos téma, amely még nem kap elég hangsúlyt az iskolában. Mindezeket a kérdéseket online kérdőív formájában bocsátottam a 14-18 év közötti korosztály rendelkezésére, s az ebből készített elemzést tanulmány, majd ppt formájában készítettem el. A tanulmány elején hipotéziseket állítottam fel a kérdésekre adott válaszokkal kapcsolatban, hiszen én is fiatal, anyagi forrásokkal - ösztöndíjjal - rendelkező diák vagyok. E modern korban élő fogyasztóként véleményt alkottam, s feltételeztem bizonyos folyamatokat. Néhány esetben a hipotézisem megállt, de több helyen meglepő válaszok születtek, amelyeket érdemes volt részletesebben elemezni. (A kérdésekre adott válaszokat grafikonok, kördiagramok szemléltetik.)

A fiatalkori pénzügyi tudatosság tanítása napjainkban kiemelkedő fontosságú téma, ezért szeretném figyelemfelkeltő céllal a TDK közönsége elé tárni a kutatási eredményeimet, remélhetőleg elindít egy tudatossági folyamatot a fiatal felnőttek körében is.

6. Az autizmus felismerése és a fejlesztési lehetőségei kisgyermekkorban

Nádassy Réka Eszter

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium

Témavezető: Dr. Balázné Bódi Mária, szakoktató

A kutatás célja az autizmus spektrumzavar (ASD) korai felismerésének és fejlesztési lehetőségeinek bemutatása kisgyermekkorban, különös tekintettel a magyarországi egészségügyi és pedagógiai ellátórendszer gyakorlatára. A vizsgálat arra keresi a választ, hogy milyen szerepet töltenek be a védőnők, a szülők és a gyógypedagógusok a korai felismerés folyamatában, valamint mely tényezők segítik vagy akadályozzák a hatékony beavatkozást. A kutatás kvalitatív módszertannal, félig strukturált interjúk alkalmazásával készült. Három interjú került feldolgozásra: egy védőnő, egy autizmussal élő gyermek édesanyja és egy gyógypedagógus tapasztalatai alapján. Hipotéziseim a következők: 1. A multidiszciplináris együttműködés javítja az autizmus diagnosztikai folyamatának gyorsaságát és pontosságát. 2. A védőnők rendszeres találkozása a családokkal jelentősen növeli az autizmus korai jeleinek felismerési arányát. 3. A szülők információhiánya és félelme késlelteti, hogy szakemberhez forduljanak autizmus gyanúja esetén. Az adatok elemzése tematikus elemzési módszerrel történt.

Az eredmények szerint az autizmus korai jelei már 12–18 hónapos korban felismerhetők. A védőnői hálózat kulcsszerepet játszik a szűrésben, azonban a szülői elutasítás, az információhiány és a szakemberhiány gyakran késlelteti a diagnózist. A fejlesztés akkor bizonyul a leghatékonyabbnak, ha korán kezdődik, strukturált, vizuálisan támogatott, és a család aktív bevonásával valósul meg.

Az eredmények összhangban állnak a hazai és nemzetközi szakirodalommal, amelyek a korai intervenció jelentőségét hangsúlyozzák. A multidiszciplináris együttműködés hiányosságai és a társadalmi stigmatizáció továbbra is komoly kihívást jelentenek a magyar ellátórendszerben. A korai felismerés és fejlesztés hatékonyságának javításához elengedhetetlen a szakemberek továbbképzése, a szülők megfelelő tájékoztatása, valamint az empátikus, együttműködésen alapuló ellátás erősítése.

7. A hálapénz jelensége a közszolgáltatásokban és az egészségügyi ellátásban

Lovász Rebeka

Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, Marosvásárhelyi Kar, Közegészségügyi politikák és szolgáltatások szak, BSc 2. évfolyam

Témavezető: Dr. Sántha Ágnes, docens

Bevezetés: Az utóbbi években Romániában jelentős törvényi intézkedések léptek életbe a hálapénz jelenségének visszaszorítására a közszolgáltatásokban.

Kutatási cél: Dolgozatomban a közszolgáltatásokban dolgozóknak, ezen belül elsősorban az egészségügyi dolgozóknak juttatott hálapénz és ajándékozás illetve szívességtevés jelenségét vizsgálom.

Kutatási módszer: Kutatásomat statisztikai adatok másodelemzésével végzem az Eurobarometer 2022-ban felvett adatai alapján. Egyrészt európai összehasonlításban vizsgálom a jelenséget, másrészt a romániai részmintán a hálapénz juttatásának jellemző körülményeit vizsgálom.

Következtetések: A hálapénz-nyújtás gyakorisága összefügg azzal, hogy az adott ország lakossága mennyire tartja elfogadhatónak a pénz, ajándék és szívességtételt a közszolgáltatásokért cserébe. Románia a közép-kelet-európai országok között a középmezőnyben helyezkedik el az egészségügyi hálapénz gyakoriságát, valamint a szolgáltatásokért a hivatalos díjon felül juttatott összegek nagyságát tekintve.

A leggyakoribbak az egészségügyi ellátás igénybevétele előtti kifizetések.

Vizsgálatomat longitudinális adatok elemzésével tervezem kibővíteni a hálapénz visszaszorítására tett szakpolitikai intézkedések hatásának mérésére.

8. Lépésről-lépésre, a szív egészségéért: a mozgás szerepe a magasvérnyomás csökkentésében

Reszler Kitti és Fazekas Dóra

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Egészségügyi ágazat 11. évfolyam

Témavezető: Borbélyné Magyar Beatrix, szakoktató

Témaválasztás indoklása: Azért választottuk ezt a témát, mert fontos számunkra az egészséges életmód, és sok olyan ember van a világon, akinek nem adatott meg. Kutatásba kezdtünk annak érdekében, hogy egyes betegségek esetében, mint például a magasvérnyomás csökkentésében milyen szerepet játszik a mozgás. A mai világban az egyik legnagyobb egészségügyi probléma a szív-és érrendszeri betegségek. Ebből adódóan témánk a Lépésről-lépésre a szív egészségéért: a mozgás szerepe a magasvérnyomás csökkentésében megválasztása rendkívül aktuális.

Kutatásunk: Kérdőívünket nem csak ismerőseink töltötték ki, beléptünk olyan csoportokba, ahol hypertóniás betegek cserélik ki a tapasztalataikat. A kérdőív kitöltése online, anonim formában zajlott.

Hipotéziseink:

1. Az feltételeztük, hogy az emberek nem tudják, hogy a magasvérnyomásnak különböző stádiumai vannak. *Hipotézisünk megdőlt, hiszen a válaszadóink 81%-a tudja, hogy különböző stádiumai vannak.*
2. Azt feltételeztük, hogy a kezelőorvosok a magasvérnyomás betegség megállapítása után javasoltak valamilyen mozgásformát. *Hipotézisünk megdőlt, hiszen a válaszadóink 54%-nak nem javasoltak semmilyen mozgást.*
3. Azt feltételeztük, hogy válaszadóink többsége hetente 3-4 órát mozog. *Hipotézisünk részben megdőlt, hiszen a válaszadóink 24,4%-a nem méri, hogy mennyit mozog egy nap, esetleg hetente. 23,5% írta csak, hogy hetente 3-4 órát mozog.*
4. Azt feltételeztük, hogy a válaszadóink végeztek testmozgást a diagnózis felállítása előtt is. *Hipotézisünk beigazolódott, hiszen a válaszadóink 59%-a végzett aktív testmozgást a diagnózis felállítása előtt is.*

Összefoglalás: Észrevételeink alapján, az idősebb korosztály tagjai jobban átlátták a betegséget. Igyekeztünk a kérdéseinket érthetően, logikusan megfogalmazni annak érdekében, hogy a válaszadók érthetően és logikus gondolkodással tudjanak válaszolni az adott kérdésre. Örülünk, hogy ennyi választ kaptunk a kérdéseinkre. Azt szinte mindenki tudja, hogy a mozgás fontos a betegségek megelőzésében, az állapot stabilizálásában, mégis kevesen mozdulnak az egészségük érdekében. Jobban bíznak a gyógyszerekben, pedig fontos lenne, hogy a fizikai állapotnak, edzettségének, lehetőségeinek megfelelően válasszanak mozgást. Leendő egészségügyi dolgozóként erre fel kell hívnunk környezetünk figyelmét.

9. Vigyem vagy ne vigyem- A bölcsőde hatása a gyermek fejlődésére

Gulyás Eszter

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium

Témavezető: Borbélyné Magyar Beatrix, szakoktató

Témaválasztás indoklása: Azért választottam ezt a témát mert közel áll hozzám, mivel a kistestvérem is bölcsődébe jár. Számomra fontos az, hogy a kutatásommal közelebb kerülhessek a bölcsődékhez és ez által a gyermekek fejlődéséhez. Eléggé megosztóak a vélemények a bölcsődéről, ezért kezdtem kutatni ebben a témában főleg a szülők körében.

Kutatásom: A kutatásom célja az volt, hogy megismerjem, hogyan vélekednek az emberek a bölcsődéről és a bölcsőde hatásairól. 123 fő töltötte ki az online, anonim kérdőívemet. A kérdőívet kitöltő emberek előre megadott válasz lehetőségek közül választhattak. A kérdőívet főleg azoknak az embereknek szántam, akiknek jelenleg van bölcsődés gyermeke. A kérdőív kitöltésében segítségemre volt több bölcsőde is.

Hipotézisem:

1. Azt feltételeztem, hogy a kérdőív kitöltői többnyire ismerik a bölcsődei gondozók feladatait. *A hipotézisem beigazolódt, ugyan is a válaszadók 78%-a ismeri a bölcsődei gondozók feladatait.*
2. Azt feltételeztem, hogy gyermek hozzátartozói megfelelőnek érzik a gyermek fejlődését azóta amióta a gyermek bölcsődébe jár. *A feltételezésem beigazolódt, mivel a válaszadók 94%-a megfelelőnek érzi a gyermeke fejlődését amióta a gyermek bölcsődébe jár.*
3. Azt feltételeztem, hogy a válaszadók többsége érezte azt, hogy a bölcsődei gondozók támogatják a gyermek egyéni fejlődését. *A hipotézisem beigazolódt, mivel a válaszadók 89,7%-a érezte azt, hogy a gyermekének az egyéni fejlődését támogatják.*
4. Az volt a feltételezésem, hogy a gyermekek a bölcsődében pozitívan fejlődnek. A hipotézisem ismét beigazolódt ugyan is a gyermekek mind mozgás, beszéd és szociális készségek terén is pozitívan fejlődnek, hasonló százalékban.

Összegzés: Nagy örömet leltem a téma feldolgozásába. Egyre jobban bebizonyosodik, a bölcsőde elsősorban segítség a szülőknek – főleg akkor, ha például egy anyukának vissza kell mennie dolgozni. A mai világban egyre több szülő érzi azt, hogy otthon kevés az inger. A bölcsődében folyamatosan zajlanak a foglalkozások, közös játékok, mozgásos programok – ezekre ma már igényük van a gyermekeknek. A kérdőívet kitöltők szinte egységesen elégedettek a bölcsődei ellátással, a gondozónőkkel. Úgy gondolom a társadalmunk elfogadta és támogatja a bölcsődei ellátást.

Társadalomtudományi szekció II

1. Healthy and active ageing in Sub-Saharan Africa: A thematic literature review on policies, cultural attitudes, and the role of social work

Fidella Ngugi Kinoti

UD FHC, Social Work in Health Care, MSc

Supervisor: Dr. Ágnes Bene, assistant professor

Rapid demographic transitions and infrastructure is posing significant challenges to many countries within Sub-Saharan Africa. With the global life expectancies skyrocketing, the SSA'S older population is expected to triple by 2050, a situation that calls the need to develop age-friendly environment as well as healthy ageing policies. Shifts in cultural dynamics and urbanizations, have created a gap towards effective provision of care. To address these situations, countries within SSA have adopted policies based on Active Ageing Framework (2002) and the Healthy Ageing Framework (2015) to guide good health, participation, and security in promotion of successful ageing.

The major objectives of this study was to investigate the influence of ageing policies and practices, cultural attitudes as well as the role of social work on healthy and active ageing in Kenya, Nigeria, and South Africa.

The study adopted a qualitative thematic review design, utilizing PRISMA 2020 guideline for systematic reviews. Various data bases such as Google Scholar, PubMed, JSTOR, ScienceDirect, grey literature of WHO, HelpAge International, and government portals were used to obtain English-language articles between 2015-2025. The original Boolean search query was modified to fit each database, and this was 31 articles. After removal of duplicates, 15 articles were included for the final review and analysis. Qualitative thematic analysis was possible through data.

The research found implementation issues linked to the development of numerous new national policies, such as Kenya Healthy Ageing Strategy (2022), Nigeria National Policy on Ageing, and Older Persons Act in South Africa. It was discovered in the study that the rural regions were more prone to these challenges that were related to policy implementation because of a lack of resources, infrastructure, and the availability of services. On the aspect of cultural attitude, traditional family and kinship systems still play a major role in the provision of elder care, although there is an augmentation of urbanization, economic demands and changes in the social setting that tend to create gaps in the care. Lastly, social workers were recognized as a path to the improvement of the healthcare access, social protection, and intergenerational support. Nevertheless, absence of formal training was found as the major constraint within the boundaries of these countries. Effective implementation of healthcare policies, alongside empowerment of social worker and coherent cultural adaption is crucial in ensuring that the formal and informal care system offers comprehensive support for the elderly. There is a need for enhanced capacity-building in policy making and social working to bridge the gap within family care system.

2. Család, gyermek, segítő – Szociális munka a gyermekhospice ellátásban

Babecz Tamás Pál

DE ETK, Szociális munka BSc, 2. évfolyam

Témavezető: Vatai Soma, tanársegéd

Bevezetés: a gyermekhospice ellátás az egészségügyi és pszichoszociális gondozás egyik legérzékenyebb területe, ahol nemcsak a beteg gyermek, hanem családjának támogatása is kiemelt jelentőségű. Bár az ellátás szerepe egyre inkább előtérbe kerül, szociális munkások alkalmazása jelenleg még korlátozott vagy alulértékelt. A nemzetközi tapasztalatok és szakirodalmi példák azonban alátámasztják, hogy a szociális munkások bevonása jelentős hozzáadott értéket képvisel, hiszen segítik a családokat a pszichoszociális terhek enyhítésében, koordinálják a szociális támogatásokat és lelki támaszt nyújtanak. A gyermekek számára a szociális munkás támogatása hozzájárulhat ahhoz, hogy az életvégi időszak ne kizárólag a búcsúról, hanem az emberi kapcsolódásról és gondoskodásról is szóljon.

Célok és hipotézisek: a kutatás célja annak bemutatása, hogy a szociális munka hogyan és miért válhat hasznos és nélkülözhetetlen elemévé a gyermekhospice jövőbeli működésének. Feltételezésem, hogy a szociális munkások szakmai jelenlétének és szerepének tudatosítása pozitív hatással lehet a szolgáltatás minőségére és a csapatmunka hatékonyságára. Továbbá úgy vélem, hogy a gyermekhalálról való nyílt kommunikáció és a társadalmi tabuk oldása elősegítheti a gyermekhospice ellátás elfogadottságát, valamint a szolgáltatásokhoz való hozzáférés bővülését.

Módszerek: a kutatás kvalitatív módszertannal, félig strukturált interjúk segítségével készült. Az adatfelvétel gyermekhospice intézményekben dolgozó szakemberek körében zajlott, az interjúk feldolgozása tematikus tartalomelemzéssel történt.

Eredmények: az interjúk eredményei rámutattak arra, hogy a szociális munkások szerepének erősítése hozzájárulhat a családok megküzdésének támogatásához, a pszichoszociális terhek enyhítéséhez, valamint a szakemberek közötti együttműködés javításához. A válaszok kiemelték, hogy a szociális munkások jelenléte segítheti a szolgáltatásokhoz való hozzáférést és a csapatmunka hatékonyabb működését.

Összefoglalás/Következtetések: a kutatás megerősíti, hogy a szociális munka a gyermekhospice ellátás egyik kulcsfontosságú eleme lehet. A társadalmi tabuoldás és érzékenyítés, különösen a gyermekhalál témájában, elengedhetetlen. Célszerű lenne új szakirány vagy szak létrehozása a szociális munka képzésen belül, amely kifejezetten a hospice és palliatív ellátásra fókuszál. Emellett a speciális képzések és továbbképzések beépítése hozzájárulhat a holisztikus szemlélet és a gyakorlati készségek fejlesztéséhez, ami hosszú távon növelheti a gyermekhospice szolgáltatások minőségét és elfogadottságát.

3. Hátrányos helyzetű általános iskolás korú gyermekek tanulmányi előmenetele a Huszár lakótelep támogató hálózatainak tükrében

Makkainé Szőke Katalin

DE ETK, Szociális ismeretek tanára MA, 2. évfolyam

Témavezető: Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita, egyetemi tanár

A dolgozatomban a Huszár lakótelepen élő, a Sója Miklós Görögkatolikus Általános Iskolába járó hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi előmenetelét vizsgáltam, a lakótelepen működő természetes és mesterséges támogató rendszerek tükrében. A témaválasztást személyes tapasztalataim is motiválták, 2016-tól dolgozom a Huszár lakótelepen is jelen lévő Nyíregyházi Család- és Gyermekjóléti Központnál.

Célok: A kutatásom célja annak feltárása volt, hogy a természetes és mesterséges támogató rendszerek által nyújtott támogatások milyen módon és mértékben járulnak hozzá a gyermekek tanulmányi előmeneteléhez, motivációjához és társadalmi esélyeinek növeléséhez. Vizsgáltam az intézményekhez való kapcsolódás, a pedagógusokhoz fűződő érzelmi kötődés, a szülői munkaerőpiaci aktivitás, valamint a család szerkezete és nagysága befolyásoló hatását a gyermekek iskolai előmenetelére, teljesítményére.

Módszerek: Kutatásom elkészítése során kvalitatív kutatási módszert alkalmaztam, két, a Huszár lakótelepen élő családról esettanulmány, valamint a Sója Miklós Görögkatolikus Általános Iskola igazgatójával félig strukturált interjú készült.

Eredmények: A kutatásom eredményei - a vizsgált gyermekekre vonatkozóan- azt mutatták, hogy a gyermekek tanulmányi előmenetele szoros összefüggésben áll a támogató rendszerekhez való kapcsolatával. Azok a gyermekek, akik több intézménnyel tartanak aktív kapcsolatot, jobb motivációt, magasabb iskolai teljesítményt és stabilabb, a társadalmi együttéléshez szükséges szociális készségeket mutattak. A pedagógusokhoz, fejlesztő szakemberekhez fűződő érzelmi kötődésnek, a személyre szabott fejlesztő programoknak, a tanórán kívüli tevékenységeknek, a tanodában való részvételnek, valamint a család és intézmények közötti együttműködésnek kiemelkedő szerepe van a gyermekek fejlődésében. A nagycsaládos lét és a szülők munkaerőpiaci inaktivitása fokozza a hátrányokat.

Következtetések: A kutatásom megerősítette, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek tanulmányi sikerességében a természetes és mesterséges támogató rendszerek összehangolt, komplex működése kulcsfontosságú. Arra a következtetésre jutottam, hogy a leghatékonyabb mechanizmusok azok, amelyek egyidejűleg célozzák a gyermekek kognitív, érzelmi és szociális fejlődését, miközben erősítik a család és az intézmények közötti együttműködést. A dolgozatomban bemutatja a hatékony hátránykompenzáló megoldásokat, hozzájárulva a gyermekek jövőbeni iskolai és társadalmi esélyeinek javításához.

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, tanulmányi sikeresség, természetes és mesterséges támogató rendszerek, szociális készségek, tanórán kívüli tevékenységek.

4. The Role of Social Work in Addressing Mental Health Needs for Older Adults in Africa: A Scoping Review

Amos Elikplim Awuku

UD FHC, Social Work in Health Care, MSc

Supervisor: Dr. Ágnes Bene, assistant professor

Introduction: Africa's aging population faces growing mental health challenges, including depression, anxiety, and loneliness, compounded by poverty, stigma, and limited access to care. Social work plays a critical role in addressing these needs, yet evidence on its effectiveness remains fragmented.

Objectives/Hypotheses: To systematically map existing literature on social work interventions addressing mental health needs of older adults in Africa, identify gaps, and inform culturally sensitive practices.

Methods: This ongoing scoping review uses searches conducted in Scopus, ProQuest, PubMed, PsycInfo, and Google Scholar. Studies published in English up to October 2025 were considered. Inclusion criteria: peer-reviewed articles focusing on older adults (≥ 60 years), mental health needs, and social work roles in African contexts. Data extraction follows a standardized form, and thematic analysis is being applied to identify intervention types, outcomes, and barriers/facilitators.

Outcomes: Preliminary findings indicate significant gaps in formal social work interventions, with most support provided through informal networks. Depression and anxiety are the most reported mental health issues. Social workers' roles include advocacy, counseling, and community-based interventions, but coverage remains uneven across regions.

Summary/Conclusions: Strengthening social work capacity and integrating mental health services into community care systems are essential for improving the well-being of older adults in Africa. Final results will guide policy and practice to enhance culturally appropriate interventions.

5. Chronic disease management - case study from Alzheimer`s dementia care

Vincent Omondi Odhiambo

UD FHC, Nursing and Patient Care, BSc, 4th year

Supervisor: Dr. Ágnes Bene, assistant professor

Background: A significant public health concern is in the sharp rise the prevalence of chronic diseases among older adults brought on by the world's population's increasing aging. The World Health Organization (WHO) reports that 40% of adults 60 and older have multiple comorbidities, and more than 70% have at least one chronic illness, such as diabetes, heart disease, arthritis, hypertension, or chronic obstructive pulmonary disease (COPD). Longer life expectancy, lower acute illness mortality, and changes in lifestyle which include; poor eating habits and sedentary behavior, are the main causes of this demographic shift. Significant morbidity, disability, and a lower quality of life are linked to chronic diseases in the elderly, which mostly result in longer hospital stays, functional decline, and need for either qualified caregivers or family trained caregivers and also sometimes being taken to nursing homes.

Aims: This study aims to present the condition of a female patient diagnosed with early- stage Alzheimer's disease, exploring the progression of disease, the impact of psychosocial factors, and the therapeutic and nursing strategies applied in institutional care.

Methods: This is a case study about a person suffering from early stage of Alzheimer`s and dementia diseases. I used a mixed methodology to represent this case like database searches for articles published, conducted a systematic review with narrative synthesis using the Cochrane Effective Practice and Organisation of Care taxonomy to classify interventions and outcomes. The interventions were mapped to Chronic Care Model elements. The pattern of outcomes related to interventions was summarized by frequency of statistically significant improvements in health care provision and patient outcomes. Interviews was also conducted to the patient and to the health care practitioner, nurse, managing the patient.

Results and Conclusion: The case demonstrates that early diagnosis, comprehensive therapeutic interventions and a supportive institutional environment can markedly improve the condition and quality of life of individuals with Alzheimer`s disease. Psychological support, a predictable routine and involvement in community and occupational programs have cognitive stabilization, preservation of independence and reintegration into social life. A person-centered approach ensures that patient retain their dignity, autonomy, and sense of purpose even in the face of progressive cognitive.

6. The Effect of Psychoeducation Provided by Social Workers on Patient Adherence to Treatment Plans

Ahmed Rehan Nasir

UD FHC, Social Work in Health Care, MSc

Supervisor: Emese Nagyné Lengyel, assistant lecturer

Background: Non-adherence to treatment among patients is one of the most significant challenges facing healthcare providers today, and is responsible for negative patient outcomes, increased hospitalizations, and greater costs to provide healthcare. Psychoeducation is increasingly being recognized as a way to affect change in the clinical and non-clinical considerations of patient adherence. Research in both mental health care and chronic physical health care has demonstrated that psychoeducational interventions improve adherence to medication, participation in treatment and quality of life for patients receiving such interventions (Colom et al., 2003; De las Cuevas & Peñate, 2015). Within healthcare systems, social workers serve a key role in providing psychoeducation as a result of their expertise in facilitating patient-centered communication, performing psychosocial assessments and providing support from a family- and community-centered perspective.

Aim of the Study: The aim of this study is to examine the effect of psychoeducation provided by social workers on patient adherence to treatment plans across mental health and chronic physical health conditions.

Method: This study is being conducted as a systematic literature review following the Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses (PRISMA) guidelines. A comprehensive and structured search strategy is employed using electronic databases including PubMed, Scopus, and Google Scholar. Search terms include combinations of psychoeducation, treatment adherence, medication adherence, social work, health education, mental health, and chronic illness. Inclusion criteria consist of peer-reviewed quantitative, qualitative, and mixed-methods studies published in English that examine psychoeducational or educational interventions aimed at improving treatment adherence among adult populations.

Results: The literature indicates that there is likely to be a positive correlation between the use of psychoeducational interventions and an improved level of adherence to treatment by patients. The evidence in the literature indicates that the use of psychoeducation increases adherence to medication, increases treatment engagement, improves health literacy, and provides better psychosocial outcomes in patients with many health conditions. The literature supports varying effects of psychoeducational interventions by delivery in several formats (i.e., individual, group, family, and digital).

Conclusion: This study seeks to contribute to the existing literature in support of psychoeducation as a means to improve treatment adherence. The focus of the study is on psychoeducation by the social worker, emphasising their professional role in the multidisciplinary health care setting. It is expected that the findings of this study will support the regular use of structured psychoeducational interventions by social workers as part of their practice and will inform future research in developing standardised models of psychoeducation.

7. Chronic Disease Management in Older Adults and Long Term Gerontology Care in Malta

Nicole Mandisa

UD FHC, Nursing and Patient Care, BSc

Supervisor: Dr. Ágnes Bene, assistant professor

Background: Malta's rapidly aging population presents significant challenges for its health and social care systems, with approximately 33% of adults living with multimorbidity. The healthcare system's predominantly single-disease model struggles to address the complex needs of older adults with multiple chronic conditions.

Aim: This study comprehensively evaluates the current landscape of chronic disease management among older adults in Malta, identifying the interplay between multimorbidity prevalence, lived experiences, and systemic barriers to inform integrated, evidence-based care strategies.

Methods: A qualitative content analysis of secondary data sources was conducted using directed content analysis guided by the Andersen Behavioral Model of Health Services Use. Data sources included peer-reviewed literature, government policy documents, institutional reports, and health statistics from sources including NSO Malta EU-SILC 2023, WHO Health Data, and OECD Country Health Profiles.

Results: Analysis revealed that 29.6% of Maltese adults (16+) report chronic illness, with 13.8% experiencing health-related limitations. Diabetes prevalence stands at 10.1% with projections reaching 11.6% by 2025. Non-communicable diseases account for 84% of all deaths, with circulatory diseases (28.6%) and cancer (24.5%) as leading causes. Obesity rates are particularly concerning among older adults (33.6% in 65+ population). Key themes identified include fragmented care pathways, tension between aging-in-place preferences and care complexity, caregiver burden, insufficient geriatric training, and socioeconomic barriers to access.

Conclusions: Malta requires a paradigm shift from single-disease to integrated care models. Recommendations include implementing Comprehensive Geriatric Assessments, enhancing geriatric training for healthcare professionals, developing caregiver support programs, and addressing socioeconomic barriers through policy reform.

Keywords: chronic disease management, multimorbidity, older adults, gerontology care, Malta, content analysis, healthcare policy

8. Emergency Medical Response and Outcomes for Elderly Individuals Involved in Road Traffic Accident

Bello Imole Omowunmi

UD FHC, Nursing and Patient Care, BSc

Supervisor: Dr. Ágnes Bene, assistant professor

Objectives: Emergency Departments (EDs) play a critical role in providing acute care for older adults with complex health needs. Road traffic accidents (RTAs) and other acute conditions contribute substantially to ED utilization among this population. This review aimed to identify and synthesize evidence on the reasons for ED visits among adults aged 65 years and older, and to examine factors influencing discharge outcomes and repeat ED admissions.

Methods: A comprehensive literature review was conducted using electronic databases to identify original studies published in English between 2015 and 2025. Eligible studies focused on individuals aged ≥ 65 years and examined reasons for ED attendance, discharge-related factors, or predictors of repeat ED visits. Literature reviews, studies outside the ED context, and those involving younger populations were excluded. Twenty-five studies met the inclusion criteria and were analysed using qualitative content analysis.

Results: Common reasons for ED visits among older adults included multimorbidity, cardiovascular, musculoskeletal, neurological, respiratory, abdominal, dermatological, and mental health conditions, adverse drug reactions, and accidents, including RTAs. Temporal factors such as time of day, week, and season also influenced ED attendance. Discharge outcomes were affected by unresolved clinical issues, inadequate risk identification, insufficient discharge instructions, medication-related concerns, and pre-admission living arrangements. Repeat ED visits were associated with sociodemographic factors, persistent health and social problems, gaps in comprehensive assessment, high healthcare utilization, and suboptimal quality of care.

Discussion: The findings highlight the complexity of ED presentations among older adults and the multifactorial nature of discharge and readmission outcomes. Limitations in geriatric assessment and continuity of care contribute to repeat ED use.

Conclusions: Older adults demonstrate high and complex ED utilization. Integrating geriatric-focused assessment and discharge planning into emergency care may improve outcomes, reduce repeat visits, and enhance patient safety. Further research is required to optimise ED care pathways for the ageing population.

9. Systematic review: polypharmacy and risk of falls among the elderly in the Visegrád Group countries (2015–2025)

Fatma Adan Adi

UD FHC, Nursing and Patient Care, BSc

Supervisor: Dr. Ágnes Bene, assistant professor

Objectives: This research aims to assess and synthesize the association between polypharmacy and fall risk among older adults (aged above 60) in the Visegrád Group (V4) countries Czechia, Hungary, Poland, and Slovakia between 2015 and 2025. It evaluates the impact of medication burden, cross-national prescribing patterns, and the role of Fall-Risk-Increasing Drugs (FRIDs) and Potentially Inappropriate Medications (PIMs) in geriatric vulnerability.

Methods: A systematic literature search was conducted across databases including PubMed, Scopus, and Web of Science using the PRISMA 2020 framework. Studies were included if they were empirical, published in English, and reported medication-related fall outcomes within the V4 region. Data were retrieved on study design, population characteristics, and polypharmacy definitions.

Results: Polypharmacy and PIM exposure were significantly linked to increased fall risk across all four nations. In Poland, multimorbidity was the primary driver of polypharmacy. Czech studies established a connection between high medication counts and objective gait abnormalities. Slovakian data revealed that medication-related fall risk was more pronounced in acute care than in frail long-term care populations. Hungarian research demonstrated that using two or more PIMs particularly benzodiazepines and CNS-active drugs significantly increased the odds of fall-related emergency presentations.

Discussion: Findings suggest a "frailty threshold" where the quality of prescribing (avoiding FRIDs/PIMs) becomes more critical than mere drug count in vulnerable populations. While polypharmacy is a modifiable risk factor, management is hindered by systemic barriers, including lack of geriatric specialization and inadequate clinician training in deprescribing. Interestingly, while 79% of Polish patients expressed willingness to deprescribe, clinician hesitation remains a primary obstacle.

Conclusions: Older adults in the V4 region face a significant, avoidable risk of falls due to inappropriate polypharmacy. Addressing this requires a shift from single-disease guidelines to integrated geriatric care. Recommendations include implementing standardized PIM/FRID screening tools, enhancing multidisciplinary collaboration between pharmacists and physicians, and adopting structured deprescribing protocols within V4 healthcare systems.

10. A gyermekvédelmi gyámok mindennapi szakmai kihívásai a rendszerátalakítás tükrében - empirikus vizsgálat

Ilyés Andrea

DE ETK, Szociális munka BSc, 3. évfolyam

Témavezető: Vatai Soma, tanársegéd

A kutatás célja a gyermekvédelmi gyámok mindennapi munkájának elemzése és a szakmai kihívások feltárása a gyermekvédelmi rendszer strukturális átalakulásának kontextusában. A gyermekvédelmi gyámok kulcsszerepet töltenek be az ellátórendszer működésében, mivel a gondoskodásba vett gyermekek jogi képviselőjét, érdekképviselőjét és esetenként vagyonkezelését látják el, ugyanakkor munkájuk komplexitása és felelőssége az elmúlt években jelentősen növekedett.

A tanulmány empirikus kutatásra épül, amely kvantitatív és kvalitatív módszerek kombinációjával vizsgálja a gyámi munka mindennapi gyakorlatát, a szakemberek tapasztalatait és a rendszer működéséből fakadó feszültségeket. Az adatgyűjtés egy 17 kérdésből álló kérdőív, valamint félig strukturált interjúk alkalmazásával történt, lehetővé téve a munkaterhelés, az adminisztratív kötelezettségek, az intézményrendszeri működés és a szakmaközi együttműködés problémáinak több szempontú feltárását.

Az eredmények arra utalnak, hogy a gyermekvédelmi gyámok jelentős túlterheltséggel dolgoznak, amelyet az adminisztrációs elvárások, a nagy földrajzi távolságok megtétele, valamint az ellátórendszer szereplői közötti együttműködés hiányosságai tovább erősítenek. Különösen problémásnak mutatkozik a nevelőszülők, nevelőszülői tanácsadók és gyermekotthoni munkatársak közötti kommunikáció elégtelensége, amely a gyámi feladatellátás hatékonyságát is csökkenti. A feltárt szakmai és szervezeti nehézségek nem csupán egyéni szinten jelentenek terhelést, hanem rendszerszinten is növelik a kiégés kockázatát, ezáltal veszélyeztetve a gyermekvédelmi ellátás minőségét. A kutatás következtetései hangsúlyozzák a gyermekvédelmi gyámok munkájának intézményes szintű támogatásának szükségességét, különös tekintettel a szakmaközi együttműködés erősítésére, a rendszeres szupervízió biztosítására, valamint a humán- és anyagi erőforrások bővítésére, amelyek elengedhetetlenek a gyámi munka hosszú távon fenntartható és hatékony működéséhez.

Társadalomtudományi szekció III

1. Patient Experience and System Functioning in the National Health Service (NHS) of England: A Cross-Sectional Survey

Saad Maqsood Raja

UD FHS, Nursing and Patient Care, BSc, 2nd year

Supervisor: Dr. habil Adrienn Ujváriné Siket, associate professor

The National Health Service (NHS) of England represents one of the most comprehensive publicly funded healthcare systems globally, yet it continues to experience increasing pressures related to demand, staffing, and funding. Understanding patient perspectives is essential for evaluating the real-life performance of such a large healthcare model. This research aims to assess patient experiences within the NHS by exploring accessibility, waiting times, communication, perceived quality of care, system efficiency, and overall satisfaction.

A descriptive cross-sectional study design will be used. Data will be collected through an anonymous online questionnaire distributed to adult NHS service users in England. Inclusion criteria consist of individuals aged 18 years or older who have accessed any NHS service within the past two years. The questionnaire includes both quantitative rating-scale items and open-ended questions to allow patients to share detailed experiences. Quantitative data will be evaluated using descriptive statistics, while qualitative responses will undergo basic thematic analysis.

The study seeks to provide insight into how patients perceive NHS service delivery, identify areas of strength—such as staff professionalism and universal access—as well as highlight ongoing challenges, including long waiting times, administrative barriers, and staffing limitations. The findings may contribute to a broader understanding of how large public healthcare systems function from the patient's viewpoint, and they may serve as a foundation for future student-led research comparing international healthcare models.

2. Health care budget policy in Canada: implications for system

Zufnunabegim Akhrorova

UD FHS, Social Work in Health Care, MSc, 2nd year

Supervisor: Dr. Attila Sárváry, collage professor

Introduction: Healthcare systems in advanced economies face increasing financial pressure due to population ageing, technological progress, and rising demand for services. In publicly funded systems, budget policy is a key tool for allocating limited resources and shaping provider behaviour. Canada provides a relevant case, as it operates a publicly funded, single-payer healthcare system financed mainly through general taxation and administered at the provincial level.

Objectives: The objective of this thesis is to analyse healthcare budget policy in Canada and assess how different budget constraints influence healthcare system performance. It is hypothesised that strict budget constraints support cost control and financial discipline but may negatively affect access and flexibility, while soft budget constraints weaken efficiency incentives and cost containment.

Methods: The thesis is based on a structured literature review of peer-reviewed academic and policy-relevant studies published mainly between 2015 and 2025. Literature was identified through searches in major academic databases and selected using PRISMA principles and predefined inclusion criteria, with emphasis on the Canadian healthcare system. The selected studies were analysed using a thematic synthesis approach.

Outcomes: The findings show that healthcare budget policy significantly influences organisational behaviour and system performance in Canada. Strict budget constraints, such as global hospital budgets, are associated with stronger cost control but may contribute to access challenges and waiting times. Soft budget constraints are linked to weaker efficiency incentives. Several provinces have introduced activity-based funding alongside global budgets to improve efficiency, highlighting ongoing trade-offs between cost containment, quality, and equity.

Summary/Conclusions: The thesis concludes that healthcare budget policy is a key determinant of system performance in Canada's publicly funded healthcare system. Budget rules shape incentives and decision-making across providers, and effective performance depends on balanced budget design and implementation within a decentralised context.

3. Promoting Social Inclusion Through Corporate Action: Assessment of IKEA Sweden's Refugee Employment and Integration Programs

Iroda Khudoyberganova

UD FHS, Social Work in Health Care, MSc, 2nd year

Supervisor: Dr. Anikó Panna Tóth, lecturer

Introduction: Refugee integration remains a key challenge in Sweden, where access to employment is often limited by language barriers, missing professional networks, and rigid hiring practices. IKEA in Sweden has introduced several refugee employment and integration programs, offering a relevant case for examining how corporate actors engage with social inclusion in practice.

Objectives: This study aims to analyse IKEA Sweden's refugee employment and integration initiatives and explore how they contribute to social inclusion within the Swedish context. The research seeks to identify the main initiatives implemented, examine their underlying design logic, and highlight their strengths and limitations.

Methods: The study adopts a qualitative research design based on a structured literature review of academic publications, corporate sustainability reports, and policy documents published between 2015 and 2025, following a PRISMA-based screening process. The analysis combines thematic analysis, program mapping, cross-program comparison, and SWOT analysis to identify recurring patterns and gaps across initiatives.

Outcomes: The findings show that IKEA in Sweden places strong emphasis on employment as a central pathway to social inclusion and includes refugee support within core business operations. The initiatives contribute to lowering entry barriers to the labor market and promoting inclusive workplace practices. At the same time, challenges remain, including uneven implementation across Swedish stores and limited publicly available information on long-term integration outcomes.

Summary/Conclusions: The study concludes that IKEA Sweden plays a meaningful supportive role in refugee social inclusion through employment-focused corporate action. However, the lack of systematic long-term outcome data limits the ability to assess deeper integration effects. Future research using quantitative and longitudinal approaches would provide a more comprehensive understanding of the long-term outcomes of corporate refugee employment initiatives.

4. Digital Accessibility for Persons with Disabilities in EU Telemedicine: A Critical Analysis of Policy Frameworks and Implementation Gap

Minahil Majid

UD FHS, Social Work in Health Care, MSc

Supervisor: Dr. Sárváry Attila, college professor

Introduction/Background: Telemedicine expansion across the EU has exposed critical accessibility barriers for 87 million persons with disabilities. Despite the European Accessibility Act (2019) mandating June 2025 compliance, substantial gaps persist, particularly affecting persons with visual impairments and hearing disorders.

Objective: This study examines whether current EU policy frameworks adequately address digital accessibility in telemedicine, identifies regulatory and implementation gaps, and develops evidence-based recommendations before the 2025 deadline.

Methods: This narrative literature review employs three phases: Phase 1 conducts comparative policy analysis of five regulatory instruments (European Accessibility Act, Web Accessibility Directive 2016/2102, WCAG 2.1, EN 301 549, CRPD Article 9) across Germany, France, and Hungary, extracting accessibility requirements, enforcement mechanisms, and technical gaps. Phase 2 performs structured searches across six databases (Scopus, PubMed, Web of Science, CINAHL, Google Scholar, EUR-Lex, (2016-2025) using: telemedicine AND accessibility AND EU policy. Phase 3 synthesizes findings addressing policy adequacy, regulatory gaps, compliance reality, barrier taxonomy, and solutions through standardized data extraction.

Expected Outcomes: Analysis should reveal that while EAA mandates 2025 compliance, enforcement mechanisms remain insufficiently defined. EN 301 549 incorporates WCAG 2.1 Level AA, yet significant gaps persist: video interface inaccessibility, missing alternative text, screen reader incompatibility, and inadequate captioning. Cross-country analysis should show enforcement variation. Pandemic-era evidence suggests substantial accessibility barriers. WHO-ITU standards (2022, 2024) likely remain largely unadopted.

Conclusion/Implications: This research provides a critical policy-practice gap analysis as the 2025 EAA deadline approaches. Findings will inform policymakers about regulatory weaknesses requiring immediate attention and help healthcare providers and developers identify priority accessibility features. The research advances understanding of disability-inclusive design integration into digital health infrastructure, ensuring equitable telemedicine access for all EU citizens.

5. Egészségműveltség vizsgálata Nyíregyházán

Madarász Boglárka

DE ETK, Védőnő szakirány BSc, 3. évfolyam

Témavezető: Barabás Ágota, tanársegéd

Bevezetés: Cél a Nyíregyházán élő felnőttkorú lakosság egészségműveltségének, egészségtudatosságának vizsgálata, az egészségműveltséget befolyásoló háttértényezők feltárása. A vizsgálati eredmények által azonosíthatóvá válhatnak azok a pontok, ahol hatékony beavatkozások válnak tervezhetővé, amelyek pozitív irányba befolyásolhatják a lakosság egészségműveltségét.

Módszer: A vizsgálat az online kérdőíves adatfelmérés módszerén alapult, melyet internetes közösségi oldal zárt csoportjában tettünk közzé előzetes adminisztrátori engedély birtokában. Az adatfelvétel 2024.12.11-2025.04.20-a között zajlott. A kutatásba 140 főt sikerült bevonni, melyből az adattisztítás során szükséges volt 21 db kérdőívet törölni.

Eredmények: A mintában a nők felülreprezentáltak voltak (89,0 %) a férfiakhoz képest (21,0%). Úgy véli a megkérdezettek 52,1 %-a, hogy sokat tehet, 44,5 %-a nagyon sokat tehet egészségéért, míg 3,4 %-a szerint csak keveset tehet saját egészségéért. Az egészségműveltség szintjét tekintve megállapítható, hogy a válaszadók 46,2 %-a kiváló egészségműveltséggel rendelkezik, 35,2 %-a egészségműveltsége marginális, míg 18,5 %-uk nem megfelelő egészségműveltséggel rendelkezik. Egészségi állapotát nagyon jónak 12,6 % ítéli, rossznak 8,4 %. A megkérdezettek 58,0 %-a részt venne ingyenes elérhető egészségfejlesztő foglalkozásokon, és legtöbben (33,3 %) a mentális egészségi állapotának fejlesztésében igényelne támogatást.

Következtetések és javaslatok: A megkérdezettek kevesebb, mint fele rendelkezik kiváló egészségműveltséggel, és többségük igényelne egészségfejlesztésben támogatást. Az egészség fejlesztésének, támogatásának egyik kulcsfontosságú tényezője az egészségműveltség javítása. Az eredmények alapján javasolt a lakosság edukálása, egészségértésének, egészségfejlesztésének támogatására intervenciók kidolgozása.

6. Neuroaffirmative Adaptations of Cognitive Behavioral Therapy (CBT) for Managing Impulsivity in Adults with ADHD

Imran Maryam

UD FHS, Social Work in Health Care, MSc, 2nd year

Supervisor: Emese Nagyné Lengyel, assistant lecturer

Background: Neurological differences, for instance the ones found in autism and ADHD, have been embraced by the neuroaffirmative approach as normal aspects of human variability rather than as illnesses that need to be treated. It is founded on the neurodiversity paradigm and incorporates strength-based techniques that promote self-compassion, validate identities, and modify surroundings to facilitate thriving. This approach encourages agency and inclusivity by moving therapy away from pathologizing characteristics and toward recognizing one's unique abilities. Adults with attention-deficit/hyperactivity disorder (ADHD) often demonstrate impulsivity, which impacts everyday functioning and quality of life. Cognitive behavioral therapy (CBT) neuroaffirmative adaptations reframe conventional CBT to respect neurodivergent strengths, like self-determination strategies and flexible pacing, and may provide better results for impulsivity management.

Objectives: This systematic review evaluated neuroaffirmative adaptations of cognitive behavioral therapy (NA-CBT) for managing impulsivity and executive deficits in adults.

Methods: Combining data from 14 randomized controlled trials (RCTs; n=700, ages 18–66) from various databases (MEDLINE, PubMed, Embase, PsycINFO, Cochrane Library, CINAHL) and clinical trial registries, this systematic review evaluated neuroaffirmative adaptations of cognitive behavioral therapy (NA-CBT) for managing impulsivity and executive deficits in adults. Neuroaffirmative principles were retrieved from qualitative implementation studies and neurodiversity-affirming therapeutic frameworks through a secondary synthesis.

Results: Standard CBT outperformed medication alone in producing moderate-to-large self-reported reductions and significant effects on clinician-rated ADHD symptoms. Important results demonstrate the effectiveness of NA-CBT, impulsivity-specific outcomes shown moderate improvements for hyperactivity-impulsivity. Improvements in quality of life are mediated by symptom as relief, depression alleviation, and cognitive reframing.

Conclusion: Neuroaffirmative adaptations of CBT show promising moderate effects on impulsivity in ADHD. Health professionals, such as social workers should be aware of and apply this approach, focusing on the positive outcomes because this could enhance treatment acceptability and outcomes by affirming neurodiversity.

7. Élet pikkelysömörrel

Walcz Boglárka

Selye János Egyetem, MSc Biológia-kémia tanári szak, MSc

Témavezető: Mészárosné Dr. habil Darvay Sarolta, docens

A munka a pikkelysömör (psoriasis) biológiájával foglalkozik. A pikkelysömör a leggyakoribb gyulladásos autoimmun bőrbetegség, amely jelentős hatással lehet az érintettek életminőségére, mind fizikai, mind pszicho-szociális szempontból. A betegség tünetei, mint például a viszketés, fájdalom, és bőrelváltozások, gyakran társulnak társadalmi megbélyegzéssel és pszichés terhekkel.

Dolgozatom egy elméleti és egy gyakorlati részből áll. A munka első fejezetében a pikkelysömör kórtörténetével, (kezdetektől a napjainkig), a betegség meghatározásával, előfordulásával, megnyilvánulásaival, diagnózisával, társbetegségeivel és kezelési lehetőségeivel foglalkozik. A második fejezet az életminőség és a pikkelysömör összefüggéseit vizsgálja, különös tekintettel a betegség pszichológiai hatásaira és életminőség változására. A harmadik fejezetben a gyakorlati kutatást mutatjuk be. Kérdőíves felmérést végeztünk a pikkelysömörben szenvedő betegek körében.

Kutatásunk célja, átfogó képet adni a pikkelysömör életminőségre gyakorolt hatásairól, a rendelkezésre álló különböző kezelési lehetőségek eredményességéről, valamint a betegséghez társuló egyéb egészségügyi problémákról. A kérdőív célkitűzése volt, hogy azonosítsa azokat a tényezőket, amelyek a leginkább befolyásolják a pikkelysömörrel élők életminőségét.

8. The role of non-formal education in enhancing self-advocacy and social inclusion for young adults with physical disabilities in healthcare settings: Literature Review

Dina Mohammad Haitham Nazem Kamal

UD FHC, Social Work in Health Care, MSc, 2nd year

Supervisor: Dr. Zsuzsánna Katalin Csató

Young people with physical disabilities engage with healthcare systems during a vital period of increasing responsibility and transition toward adulthood. Although international frameworks emphasize participation and autonomy, meaningful involvement in healthcare decision-making remains inconsistent in practice (United Nations General Assembly [UN], 2007; World Health Organization [WHO], 2022). These repeated encounters shape young people's confidence, agency, and long-term patterns of participation.

This thesis explores the role of non-formal education (NFE) in supporting self-advocacy and social inclusion among young people aged 15-30 with physical disabilities in healthcare-related contexts. Using a qualitative literature review and thematic synthesis, the study draws on research from healthcare, social work, disability studies, and youth studies to examine how participatory capacity develops across individual, relational, and systemic levels.

The findings show that non-formal education provides valuable spaces for experiential learning, peer support, and reflection, allowing young people to rehearse communication, build confidence, and develop agency outside formal clinical settings (Bal et al., 2016; Lindsay et al., 2019). However, these capacities do not automatically translate into participation when healthcare environments remain hierarchical, rushed, or inaccessible (Lundy, 2007).

In response, the thesis proposes a Human-Systemic-Adaptable Framework that conceptualizes self-advocacy as a developing, relational, and system-contingent process. Rather than offering prescriptive solutions, the framework supports reflection and program design by highlighting the conditions under which non-formal education can contribute to more inclusive healthcare participation.

9. Betegoktatás és család bevonása – A visszaesés megelőzése, otthoni ápolás feladatai

Kalányos Anna Deniza

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Kisgyermekgondozó- és nevelő

Témavezető: Tóthné Rábai Rita, oktató

Az egészségügyi ellátás egyre nagyobb része tevődik át az intézményi környezetből az otthoni ápolás területére, ahol a szakellátás közvetlen jelenléte korlátozott. Ebben a környezetben fokozott jelentőséget kap a betegoktatás, mint prevenciós eszköz, amely hozzájárulhat a megbiztonság növeléséhez és a visszaesések megelőzéséhez. A nem megfelelő tájékoztatás, valamint a hozzátartozók felkészültségének hiánya növelheti az állapotromlás és az újabb

A kutatás célja annak vizsgálata volt, hogy a betegoktatás milyen szerepet tölt be a visszaesések megelőzésében az otthoni ápolás során. Feltételeztük, hogy a strukturált betegoktatás növeli a hozzátartozók felkészültségét, csökkenti a visszaesések előfordulását, valamint hogy a család aktív bevonása és a pszichés támogatás hiánya jelentősen befolyásolja a gondozás eredményességét.

A vizsgálat kvantitatív, leíró jellegű kérdőíves módszerrel történt, nem reprezentatív mintán. Az adatgyűjtés online formában, anonim és önkéntes részvétellel valósult meg. A kérdőívet összesen 98 fő töltötte ki. A vizsgálat során a betegoktatás meglétét, a hozzátartozók bevonódását, a pszichés támogatás jelentőségét, valamint a visszaesések előfordulásának szubjektív megítélését vizsgáltuk. Az adatfeldolgozás leíró statisztikai módszerekkel történt.

Az eredmények alapján a válaszadók túlnyomó többsége kiemelten fontosnak tartja a betegoktatást az otthoni ápolás során. A megfelelő tájékoztatásban részesülők nagyobb felkészültséget éreztek az ápolási feladatok ellátásában, és alacsonyabb visszaesési kockázatról számoltak be. A család aktív bevonása és a pszichés támogatás jelenléte szintén kedvezően befolyásolta az otthoni gondozás megítélését.

A kutatás eredményei alátámasztják, hogy a betegoktatás hatékony prevenciós eszköz az otthoni ápolás során. A megfelelően megvalósított edukáció hozzájárul a visszaesések csökkentéséhez, a hozzátartozók kompetenciáinak erősítéséhez és az egészségügyi ellátórendszer terhelésének mérsékléséhez.

Társadalomtudományi szekció IV

1. The best practices in the debriefing phase of nursing simulation

Nyamari Salome Osebe

UD FHS, Nursing and Patient Care, BSc, 2nd year

Supervisor: Dr. Anita Barth, assistant professor

Introduction: Simulation based education has been shown to have many positive learning outcomes, including but not limited to enhanced self-confidence, improved decision-making skills and critical thinking. There is however no universal guide for trainers nor is there a standardised debriefing guide, hence different debriefing models have been shown to have different levels of impact on learners. Debriefing if implemented correctly can greatly help bridge theoretical knowledge to clinical practice in a safe and controlled way.

Objectives: This review sought to find out which debriefing practices are the best in terms of enhancing learner outcomes and successfully bridging theoretical based education to practice.

Methodology: Articles were collected from two data bases, screened for title and abstract, then full text screening and assessed for eligibility using the preset criteria for inclusion and exclusion. Using the Prisma flow diagram, I represented how the articles were screened, analysed, treated and why certain articles were excluded. I eventually ended up with 16 articles that passed the full screening process.

Results: Across the studies reviewed, instructor-led debriefing method emerged as somewhat of a gold standard for debriefing as students preferred it to other debriefing methods. It was linked to improved learner outcomes.

Conclusion: Debriefing has generally been shown to have a positive impact in linking class knowledge into practice. Combined debriefing formats and instructor-led have the most preference among students. Structured debriefing formats have also been shown to greatly enhance performance and improve skills.

2. The impact of High-fidelity simulation on anxiety and stress in Nursing students: a scoping review

Ngashirah Mathew Spencer

UD FHS, Nursing and Patient Care, BSc, 4th year

Supervisor: Dr. Anita Barth, assistant professor

Introduction: Simulation-Based Education (SBE) is an experiential pedagogical technique that mimics real experiences with guided experiences that evoke substantial aspects of the real world in a fully interactive manner. Simulation-based education in health care emerged in the 1960s, when a neurologist at the University of Southern California used standardised patients to train medical students. However, this whole experience can be costing on students' mental status, therefore generating or helping them cope with stress and anxiety.

Objectives: This scoping review aims to explore existing literature on the impact of high-fidelity simulation on stress and anxiety among nursing students, map the key factors contributing to stress and anxiety in the context of simulation training, and identify coping strategies used by nursing students during simulation-based learning.

Methodology: A scoping review type of study was conducted. The studies were searched through two databases (PubMed and Google Scholar). After the screening of all the articles according to the inclusion and exclusion criteria, a total of 21 studies were included in this review (n=21).

Results: Stress and/ or anxiety were reported by several participants. Some reported more stress before, during, or after the simulation session. The research was heavily concentrated in Asia (57.1%), with Turkey being the prolific contributor (28.6%). The State-Trait Anxiety scale was used in a lot of studies as an assessment tool (n=12), while psychological measures remained under-utilized. Experimental and quasi-experimental designs were the primary methodologies employed (n=12).

Conclusion: Significant gaps exist in Africa and South America. Most studies focused on debilitating anxiety instead of facilitating. Simulation-based learning proved to be one of the efficient learning methods. Longitudinal and observational designs should also be used in future studies.

3. Az IKT- eszközök szerepe az egészségügyi képzésben

Golenyák Erika

DE ETK, Egészségügyi tanár MSc, 2. évfolyam

Témavezető: Dr. Tóth Anikó Panna, adjunktus

Célok: A dolgozat célja az információs és kommunikációs technológiák (IKT) szerepének feltárása a XXI. századi egészségügyi képzésben, különös tekintettel a gyakorlati készségek elsajátításának hatékonyságára. Kiemelt cél a kompetenciafejlődést elősegítő és gátló tényezők azonosítása, valamint gyakorlatorientált javaslatok megfogalmazása a képzési programok optimalizálására. A kutatás kitér a digitális eszközök – például VR-szimulációk, 3D-modellek, e-learning modulok – integrációjára, a skill-laborok és szimulációs oktatás szerepére, valamint a szimultán oktatás rugalmasságára és korlátaira.

Módszer: A vizsgálat kvalitatív kutatás keretében, félig strukturált interjúkkal zajlott, kilenc szakoktató és oktatásszervező bevonásával a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Oktatókórház – Jósa András Tagkórházban. Az interjúk során az IKT-eszközök, a gyakorlati képzés és a hallgatói kompetenciafejlődés kapcsolatát vizsgáltuk. Az adatok tematikus elemzését kódolással és főbb témák kialakításával végeztük, az etikai szabályok maradéktalan betartása mellett.

Eredmények: A skill-laborok biztonságos, valósághű környezetet biztosítanak a gyakorláshoz, csökkentve a betegbiztonsági kockázatokat és elősegítve a gyorsabb kompetenciafejlődést. A szimulációs oktatás hatékonyan fejleszti a klinikai döntéshozatalt, a csapatmunkát és a stresszhelyzetek kezelését. A szimultán oktatás növeli a rugalmasságot és a tananyaghoz való hozzáférést, ugyanakkor a manuális készségek átadásában korlátozottabb. Az IKT- eszközök élményszerűbbé és motiválóbba teszik a tanulást, támogatják a hibákból való tanulást, azonban rendszeres és széles körű alkalmazásuk még nem mindenhol megoldott.

Diszkusszió: A digitális eszközök, a skill-laborok és a szimulációs módszerek kombinációja komplex, egymást támogató rendszert alkot a gyakorlatorientált képzésben, hozzájárulva a hallgatók magabiztosságához, önállóságához és gyorsabb kompetenciafejlődéséhez. A módszerek hatékonyságát azonban befolyásolja az oktatói kapacitás, a technikai infrastruktúra, a hallgatói motiváció és az időkeretek korlátozottsága. A szimultán oktatás rugalmas kiegészítő eszközként működik, de nem helyettesíti teljes mértékben a személyes gyakorlást.

Következtetések: A skill-laborok, szimulációk, IKT-eszközök és duális partnerkapcsolatok egymást kiegészítve támogatják a kompetenciaalapú, gyakorlatorientált egészségügyi képzést. A hatékonyságot moduláris tananyagok, standardizált értékelés (pl. OSCE) és a folyamatos oktatói–technikai fejlesztés növeli, biztosítva a hallgatók magabiztos és magas színvonalú klinikai felkészültségét.

4. A közösségi média hatása a várandósságra és a gyermekágyas időszakra

Romhányi Krisztiánné

DE ETK, Szülésznő szakirány BSc, 4. évfolyam

Témavezető: Gebriné Dr. Éles Krisztina, adjunktus

Napjainkban a közösségi média használata az életünk szerves részévé vált. Életkortól célcsoporttól iskolázottságtól, lelki valamint társadalmi állapottól függetlenül bárki bármikor bármilyen információ birtokába juthat segítségével, használatával. Nincs ez másként a várandós édesanyákkal sem. A különböző platformokon való információgyűjtés és az ott megjelenő tartalmak hatással vannak az édesanyák lelki állapotára, stressz szintjére, saját elvárásait fokozhatja, elégedetlenségét növelheti. Befolyásolhatja a szülésükről alkotott véleményüket, elmélyítheti a gyermekágyi depresszió mértékét.

Dolgozatom célja megvizsgálni, hogy a közösségi média használata hogyan befolyásolja a várandósságot és a gyermekágyas időszakot különös tekintettel a gyermekágyi depresszióra, a szülésélményre valamint az észlelt stressz mértékére aktív és passzív közösségi média felhasználók körében.

A kvantitatív kutatás saját szerkesztésű online kérdőíves felméréssel készült (N=198), valamint két Standardizált valid kérdőív segítségével (EPDS; PSS) várandósok és édesanyák körében. Az adatok elemzéséhez leíró statisztikát, Khí-négyzet próbát és kétmintás t-próbát alkalmaztam, melyben 5%-os szignifikancia értékekkel dolgoztam ($p < 0,05$). Majd az eredményeket, diagramok és táblázatok segítségével szemléltettem.

A statisztikai elemzések nem mutattak szignifikáns különbséget az aktív és passzív felhasználók stressz-szintje ($p=0,82$) és depressziós pontszámai ($p=0,709$) között. A mintában ugyanakkor jelentős ismerethiány mutatkozott: a válaszadók 60,6%-a nem tudja megkülönböztetni a baby blues-t és a gyermekágyi depressziót. A tünetek felismerésében a hangulati jegyek domináltak a válaszadók körében. Továbbá a szülésélményre vonatkozó adatok ($p=0,438$) sem mutattak szignifikáns különbséget a felhasználói típus különbözősége függvényében.

A közösségi médiahasználat típusa önmagában nem határozza meg a mentális állapot romlását, valamint a szülésélmény pozitív vagy negatív irányú befolyásoltságát. Azonban a különböző platformokon különösen a Facebook-on (a népszerűségéből adódóan) megjelenő kevésbé szakszerű információk miatt szükség van szakemberek által felügyelt, hiteles tartalmakra a tájékozottság növelése érdekében.

5. Mesterséges intelligencia alapú továbbképző rendszer pilot tesztelése a betegtájékoztatásban

Varga Zsolt István

DE ETK, Egészségügyi tanár MA, 2. évfolyam

Témavezetők: Dr. Zrínyi Miklós tudományos munkatárs, Rusinné Prof. Dr. Fedor Anita egyetemi tanár

Bevezetés: a kutatás célja az eDoer nevű, mesterséges intelligenciára épülő önképző platform első hazai pilot vizsgálatának bemutatása. A vizsgálat során egészségtudományi hallgatók betegtájékoztató anyagokat fejlesztettek, előbb az eDoer, majd egy szabadon választott más MI rendszer segítségével.

Célok, hipotézisek: a cél az eDoer platform alkalmasságának vizsgálata magyar nyelvű, betegtájékoztató anyag fejlesztésében, valamint összevetése más MI rendszerekkel. Alap hipotézisünk alapján nem találunk szignifikáns különbséget az egyes MI rendszerek által készített tartalmak között, ugyanakkor a szakmai gyakorlattal rendelkező hallgatók jobb minőségű tartalmat fejlesztenek.

Módszerek: kvázi kísérleti kutatás keretében BSc és MSc ápolóhallgatók készítettek betegtájékoztató anyagokat. Az anyagokat kétféle MI rendszer segítségével készítették el. Az elkészült dokumentumokat az amerikai Egészségügyi Kutatási és Minőségbiztosítási Ügynökség (AHRQ) kritériumrendszere alapján értékeljük. A statisztikai elemzés során t-próba és Mann-Whitney-próba alkalmazásával vizsgáljuk az eltéréseket.

Eredmények: az adatok feldolgozása jelenleg folyamatban van.

Összefoglalás/Következtetések: A kutatás eredménye alapján azt várjuk, hogy a mesterséges intelligencia képes támogató szerepet betölteni a betegtájékoztatásban, azonban a felhasználói háttértudás és szakmai gyakorlat továbbra is meghatározó tényező kell maradjon a validált szakmai minőség szempontjából.

6. The effect of the migration crisis 2015 on healthcare service accessibility and delivery in Sweden

Egor Lisovskii

UD FHC, Social Work and Social Economics, MSc

Supervisor: Dr. Agnes Bene, assistant professor

Introduction: The migration crisis of 2015 placed unprecedented pressure on healthcare systems across Europe, with Sweden receiving one of the highest numbers of asylum seekers per capita. This situation posed significant challenges for healthcare accessibility and service delivery within Sweden's universal healthcare system, raising questions about system preparedness, equity, and governance in times of rapid demographic change.

Objectives, hypotheses: This study aims to examine the effect of the 2015 migration crisis on healthcare service accessibility and delivery in Sweden. It explores how the sharp increase in demand associated with large-scale migration interacted with existing healthcare structures, policy frameworks, and regional governance models. The central hypothesis is that while formal commitments to universal and equitable healthcare access were maintained, the migration crisis placed significant strain on healthcare capacity and service delivery, resulting in reduced accessibility not only for incoming and already residing refugees, but also for Swedish-born residents. It is further hypothesized that these pressures exposed structural and operational limitations within the healthcare system, disproportionately affecting vulnerable populations while also impacting the broader population's access to timely care.

Methods: The study draws on policy analyses, national audit reports, and existing qualitative and quantitative research on migrant health and healthcare access in Sweden. By synthesizing evidence from academic literature, government evaluations, and health system studies, the thesis examines both policy-level responses and lived experiences related to healthcare accessibility and service delivery following the 2015 migration influx.

Outcomes: The findings suggest that the migration crisis functioned as a stress test for the Swedish healthcare system. Although universal healthcare principles remained formally intact, significant barriers to access emerged, including administrative complexity, legal status uncertainty, language barriers, and limited system knowledge among newly arrived migrants. At the service delivery level, regional disparities, workforce strain, and insufficient coordination constrained healthcare responsiveness, particularly in primary care and mental health services. Policy reforms introduced after 2015 aimed to manage system pressure and clarify entitlements, but in some cases also resulted in increased differentiation in access based on migration status.

Summary/Conclusions: Overall, the study indicates that the 2015 migration crisis revealed tensions between universalism and migration governance within the Swedish healthcare system. Improving healthcare accessibility and delivery in future crises will require stronger national coordination, clearer entitlement frameworks, culturally responsive care practices, and the systematic integration of health considerations into migration and integration policies. These conclusions contribute to broader discussions on health equity, system resilience, and the governance of migrant health in high-income welfare states.

7. The effect of social media on mental health in EU countries: a systematic review

Biniyam Batu

UD FHC, Social Work in Health Care, MSc, 2nd year

Supervisor: Dr. Zsuzsa Orsika Pauwlik

This systematic review will be conducted on the effect of social media use on mental health of youths in EU member countries. According to EU definition of youth those pupil aged 15 to 29 are considered as youths, so the research mainly focus on this age group.

Objectives: The main purpose of this thesis is first to define unhealthy social media use, and try to group it based on severity by using different criteria. Then try to find the common mental health issues associated with it among the target group. It will also compare the trends between selected EU countries and try to explain the difference behind it.

Methods: This research will review the most recent published papers on the topic that are available in resources like PubMed, PsycINFO, Scopus, Google Scholar and etc. Both qualitative and quantitative researches will be considered. The quality of these studies will be assessed using established methods, like the Cochrane Risk of Bias tool, and then put the findings together in a descriptive summary.

Results and Discussion: Based on the published papers, it is expected that the symptoms like depression, anxiety, and psychological distress will have significant association with social media use. It's expected that depression emerge as the common symptom and time spent on the Internet is predicted to be negatively associated with these symptoms, some activities, such as school work, sports, will positively associated. Confounding factors like age, gender, sleep pattern, rumination and previous mental illness also have their own role. The thesis will stress that all kind of social media use doesn't harm mental health. It draws focus to differentiate between different forms of social media engagement and pinpoint protective elements like digital literacy and supportive online groups.

Conclusion: In conclusion, the cause for poor mental health outcomes among young in EU nations related with social media is multifactorial. The results will help to come up with specific interventions that strengthen resilience, encourage safe usage, and guide evidence-based policy in European contexts. Longitudinal and experimental studies should be considered in future research in order to explain causal pathways and provide suggestions for long-term solutions for digital well-being.

8. Smart Devices and Apps for Health Monitoring

Erdei Bianka

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Egészségügyi gyakorló ápoló, 13. évfolyam

Témavezetők: Szabó-Farkas Emese oktató, Nagy-Mérai Brigitta BSc ápoló

Aim: Digital health technologies have rapidly expanded individuals' ability to maintain their health and engage in self-monitoring. This study examines the prevalence, functions, and community perceptions of health monitoring applications and smart devices from the perspective of everyday users. The analysis includes widely used health apps and wearable devices, such as smartwatches and health trackers.

Method: The research uses data from an online questionnaire completed by 104 participants, primarily aged 14 to 20, with some older respondents. The study investigates patterns of app usage, perceptions of free versus paid versions, perceived reliability, and the adoption of additional smart health devices.

Results: Results indicate widespread use of health monitoring applications, particularly among women, while paid applications are less commonly adopted. Most participants consider paid apps more reliable, whereas opinions about free apps are more diverse.

Discourse: The study addresses both the advantages of these technologies, such as continuous data collection, increased health awareness, and support for disease prevention, as well as associated risks, including potential inaccuracies in measurement and concerns regarding data security.

Conclusion: The findings suggest that, when employed judiciously and with informed user engagement, health monitoring applications and smart devices can contribute to health maintenance and promote healthier lifestyles.

9. Az MI a pszichológusom. A mesterséges intelligencia hatása a pszichológusi munkára

Szeremlei Viktória Gitta

NYSZC Zay Anna Technikum és Kollégium, Oktatási szakasszisztens, 11. évfolyam

Témavezető: Kósáné Somogyi Mária, oktató

Célok: Kutatásom célja annak feltárása volt, hogy az emberek mennyire bíznak a mesterséges intelligenciában lelki támogatás terén, milyen előnyeit és hátrányait látják, valamint, hogy szerintük képes lehet-e az MI a pszichológusok munkájának helyettesítésére vagy inkább kiegészítésére.

Módszer: A kutatás során egy 24 kérdésből álló online kérdőívet készítettem, amelyet 119 fő töltött ki. A kérdések a mesterséges intelligencia és a pszichológusok megítélésére, használatára, valamint a lelki támogatással kapcsolatos bizalomra irányultak és az így kapott válaszokat hasonlítottam össze. A vizsgálat főként a Z generáció véleményére fókuszált.

Eredmények: Az eredmények azt mutatták, hogy bár a válaszadók többsége ismeri és használja a mesterséges intelligenciát, lelki támogatás esetén továbbra is inkább a pszichológusokat részesíti előnyben. A kitöltők jelentős része nem tartja az MI-t alkalmasnak a pszichológusok teljes helyettesítésére, főként az empátia és az emberi kapcsolat hiánya miatt.

Diszkusszió: Az eredmények megerősítik a szakirodalom megállapításait, melyek szerint a mesterséges intelligencia hatékony eszköz lehet bizonyos mentális támogatási helyzetekben, azonban nem képes valódi empátiára és komplex érzelmi megértésre. A válaszok alapján az emberek nyitottak az MI alkalmazására, különösen gyors, alacsony küszöbű segítségként, ugyanakkor komolyabb lelki problémák esetén továbbra is az emberi szakember iránti bizalom dominál. A félreértelmezés és az érzelmi függőség kockázata tovább erősíti az óvatosságot.

Következtetések: A kutatás alapján megállapítható, hogy a mesterséges intelligencia jelenleg nem alkalmas a pszichológusok teljes körű helyettesítésére. Ugyanakkor kiegészítő eszközként jelentős szerepet játszhat a mentális egészség támogatásában, különösen a hozzáférhetőség és az anonimitás révén. A jövőbeni alkalmazás során fontos hangsúlyozni az MI korlátait, valamint elősegíteni a tudatos és felelős használatot, amelyben a mesterséges intelligencia az emberi pszichológiai segítségnyújtás kiegészítőjeként jelenik meg, nem pedig annak alternatívájaként.

10. A laikusok sürgősségi ellátással kapcsolatos ismeretei és az ismereteket befolyásoló tényezők vizsgálata

Vértesi Viktória

DE ETK, Ápoló BSc, 4. évfolyam

Témavezetők: Dr. Ratku Balázs adjunktus, Dr. Barth Anita adjunktus

Bevezetés: A sürgősségi ellátás igénybevételének növekedése világszerte egyre nagyobb kihívást jelent az egészségügyi ellátórendszer számára.

Célkitűzések: A vizsgálat célja a lakosság sürgősségi ellátással kapcsolatos ismereteinek és egészségműveltségének feltárása, továbbá a sürgősségi osztályok igénybevételével összefüggő tényezők vizsgálata.

Anyag és módszer: Keresztmetszeti, kvantitatív vizsgálatot végeztem 206 fő bevonásával. Az egészségműveltség mérésére a Brief Health Literacy Screening Tool-t (BRIEF) alkalmaztam, a sürgősségi ellátással kapcsolatos ismereteket saját szerkesztésű kérdőívvel mértem. Az adatokat Mann–Whitney- és Kruskal–Wallis-próbával, valamint Spearman-féle rangkorrelációval elemeztem, $p < 0,05$ szignifikanciaszint mellett.

Eredmények: A résztvevők 67%-a marginális vagy inadekvát egészségműveltséggel rendelkezett. A BRIEF-teszt pontszáma szignifikánsan magasabb volt a felsőfokú végzettségűek körében ($p = 0,04$), ugyanakkor a tudásszint-felmérő teszt pontszámai nem különböztek szignifikánsan sem az iskolai végzettség, sem a betegellátás kimenetele szerint. Az egészségműveltség és a tudáspontszám szignifikáns pozitív korrelációt mutattak ($r = 0,18$; $p < 0,01$).

Következtetések: Eredményeim alapján a lakosság sürgősségi ellátással kapcsolatos célzott edukációja indokolt, amely hozzájárulhat a sürgősségi ellátás hatékonyabb működéséhez és a betegellátás minőségének javításához.